

ELINA SAARINEN

Lassila & Tikanoja kuljetti yritysjetiteitä kotitalousjetiteinä

Lassila & Tikanoja on jäänyt kiinni ainakin 16 kuukautta jatkuneesta sopimusrikkomuksesta, jossa yritys kuljetti yritysasiakkaitensa jätteitä väärässä kuormassa loppusijoitukseen Itä-Uudellamaalla. L&T laskutti yritysasiakkailta jätteen käsittelymaksun, jäteveron ja arvonlisäveron, mutta jätti tilittämättä maksut kuntayhtiölle.

Lassila & Tikanoja on ajanut ainakin 23 yritysasiakkaansa jätteitä Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy:n (IUJ:n) kaatopaikalle kotitalousjätteenä. Etsivätoimiston todisteiden perusteella virheellinen toiminta on ollut järjestelmällistä ja jatkunut ainakin 16 kuukauden ajan.

L&T on kerännyt systemaattisesti kotitalouksien sekajätteen urakka-alueensa reitille sopivien yritysten jätteet samaan kuormaan kotitalousjätteiden kanssa ja tyhjentänyt kuormat IUJ:n kaatopaikalle. Yhtiö on laskuttanut Liljendalissa, Loviisassa, Pernajassa, Porvoossa ja Ruotsinpyhtäällä sijaitsevilta yritysasiakkailtaan jätteen käsittelymaksun, jäteveron ja arvonlisäveron. L&T ei kuitenkaan ole maksanut niitä kuntayhtiölle. Jos asia ei olisi tullut ilmi, asukkaat olisivat joutuneet maksamaan kaatopaikalle tuodusta yritysjetiteestä kotitalousjätteenä. Näin ollen kustannukset olisivat siirtyneet kotitalouksille seuraavan tariffinvahvistuksen yhteydessä. Tulot olisivat jääneet L&T:lle.

Kuormapainot herättivät epäilykset

Itä-Uudellamaalla siirryttiin vuoden 2006 lopussa keskitetyksi kilpailutettuun jätteenkuljetukseen, jossa kuntayhtiö kilpailuttaa asukkaiden sekajätteen kuljetuksen urakka-alueina. Sekajätteitä alkoi urakoida kolme yhtiötä. Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy:n hallituksen puheenjohtaja **Heikki Lappalainen** kertoo, että epäilykset heräsivät, koska kolmen jätteenkuljetusyhtiön autoista Lassila & Tikanojan kuljettamien jätteiden painot olivat raskaampia kuin muiden yhtiöiden tuomat kuormat. Lappalaisen mukaan kuntayhtiölle tihkui kentältä

myös näköhavaintoja siitä, että L&T:n autot olisivat käyneet kippaamassa yritysten jätteet samaan kuormaan, joka kaatopaikalle tuotiin kotitalousjätteen nimikkeellä.

Toiminnassa sinänsä ei olisi mitään väärää, ellei urakkasopimus sitä kieltäisi.

”Ehdotimme aikaisemmin L&T:lle, että yritys- ja kotitalousjätteet haettaisiin samalla autolla samaa reittiä, koska se olisi logistisesti ja ympäristön kannalta järkevää. Laskutus olisi tapahtunut meidän kauttamme. Tämä ei L&T:lle sopinut. Siispä näissä urakkasopimuksissa oli sovittu nimenomaan, että yritysjetiteitä ei haeta samaa reittiä kotitalousjätteiden kanssa”, Lappalainen tähdentää.

Kuntayhtiö keräsi todisteita etsivien avulla

Kuntayhtiön epäilykset heräsivät jo syksyllä 2007, mutta yritys ei ryynnännyt syyttämään L&T:tä, ennen kuin sillä oli riittävät todisteet tapahtuneesta.

”Halusimme nähdä, missä laajuudessa väärinkäytöksiä tapahtuu, koska tiedossamme oli, että vastaavaa oli tapahtunut muuallakin. Siksi teimme päätöksen käyttää ulkopuolista etsivätoimistoa asian tutkimisessa. Etsivätoimisto kuvasi sopimuksenvastaisia tyhjennyksiä toistuvasti useissa eri yrityksissä. Samaa aikaan seurasimme L&T:n urakointia punnitustietojen perusteella”, Lappalainen selvittää.

”Kävi ilmi, että L&T:n autot olivat noutaneet yritysjetiteet ainakin 23 yrityksestä pisimmillään 16 kuukauden eli koko kilpailutuksen ajan, eikä L&T ilmoittanut meille yritysjetiteistä mitään.

Yritysjetiteet ajettiin jäteasemalle ilmaiseksi ja tulot jäivät L&T:lle”, Lappalainen sanoo.

L&T maksoi kaikki kulut

Kun aineistoa oli kertynyt tarpeeksi, Itä-Uudenmaan Jätehuolto otti tämän vuoden maaliskuussa asian puheeksi Lassila & Tikanojan kanssa.

”Ensin L&T kiisti tapahtuneen, mutta selvityksen edessä yritys myönsi asteittain lisää väärinkäytöksiä. Kerroimme, että meillä on aineistoa, joka vahvistaa tiedot todeksi”, Lappalainen sanoo.

L&T kirjoitti 24. huhtikuuta Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy:n kanssa sopimuksen, jossa se lupautui maksamaan sekä jätteenkäsittelykulut, jäteverot että arvonlisäverot sekä lisäksi myös etsivätoimiston ja asianajajan kustannukset ja IUJ:n toimistokulut. Yhteensä summa on noin 56 000 euroa. Jos väärinkäytökset osoittautuvat aiemmin todettua laajemmiksi, IUJ:llä on oikeus palata oikeudellisiin toimiin.

”Juridisesti kyseessä on petos, mutta emme tehneet rikosilmoitusta, koska L&T sitoutui maksamaan kaikki kulut ja saamansa hyödyn”, IUJ:n Lappalainen perustelee.

L&T:n viestintäpäällikkö **Mikko Saariaho** ihmettelee, miksei Itä-Uudenmaan Jätehuolto maininnut asiasta Lassila & Tikanojalle välittömästi huomattuaan tilanteen.

”Jos toimitaan luottamuksellisessa yhteistyösuhteessa, kuuluu hyvin tapoihin, että annetaan avoimesti ja rehdisti palautetta, jos huomataan jotain ongelmia. Jos olisimme tienneet virheestä, olisimme heti korjanneet asian. Herää kysymys, mikä oli IUJ:n motiivi, miksei se kerto-

Etsivätoimiston videoimalta kuvanauhasta eristetyt still-kuvat paljastavat virheellisen toiminnan.

nut asiasta meille heti”, Saariaho kritisoi.

Lassila & Tikanoja syyttää tapauksesta kuljettajiaan. Yhtiön tiedotteen mukaan kauppa- ja jätteen päätyminen kotitalousjätteisiin on satunnainen sekaannus, joka on vastoin yhtiön sisäisiä ohjeita. Virhe ei tullut ilmi L&T:n omista seurantajärjestelmissä, koska kyse oli pienestä jätemäärästä.

”Lisäksi virheellisesti toimineet kuljettajat ovat vastoin ohjetta kompensoineet toimintaansa keräämällä vastaavasti kotitalouksien jätteitä kauppa- ja jätteen palvelemaan autoon”, tiedotteessa todetaan.

Lassila & Tikanojan tuotelinjan johtaja ja Etelä-Suomen alueen vastaava **Mikko Honkonen** kertoo yhtiön kannustavan kuljettajiaan reitioptimointiin.

”Sopimuksessa sanotaan kuitenkin selkeästi, että kuormaan ei saa ottaa yritys- ja jätteen jätteitä. Yritys- ja jätteen jätteet olisi pitänyt hakea erikseen tyhjällä autolla sen jälkeen, kun kotitalousjätteet on tuotu kaatopaikalle. Kuljettajat ovat varmaankin yrittäneet säästää siinä omaa työaikaansa. Olemme ohjeistaneet kuljettajia riittävästi tai ainakin valvonta on pettänyt”, Honkonen pohtii.

Honkosen mukaan vastuulliset kuljettajat ovat saaneet asiassa varoituksia.

”Ohjeita on nyt täsmennetty ja valvontaa tiukennettu. Jok’ ikiseen autoon on lisäksi tulossa tietokonepäätteet, että pystymme seuraamaan, missä kuljettajat ajelevat”, Honkonen sanoo.

Liikkeenjohdon ammattilaisena Heikki Lappalainen ei usko selitystä, jonka mukaan tapahtunut oli pelkästään kuljettajien virhe ja että L&T:n johdosta ei olisi tiedetty väärinkäytöstä.

”L&T on suuri pörssi-yhtiö. Se laskuttaa yli kahdeksantuhatta yritystä pisimmillään lähes puoleltoista vuoden ajan yritys- ja jätteen keräämisestä ja valvoo kuljettajien reittejä. Olisi erittäin omituista, ellei yhtiö tietäisi, mitä sen kuljettajat tekevät. Jos pörssi-yhtiötä todella johdettaisiin tällä tavalla, se ei pysyisi pystyssä”, Lappalainen epäilee selityksiä, mutta toteaa, ettei IUJ:n tehtävänä ole yhtiön sisäisten syyllisten jäljittäminen.

”Taustalla voi olla sekin, että yritys- ja jätteen keräykseen on vaikea saada muodostetuksi järjeviä keräysreittejä. Esimerkiksi Itä-Uudellamaalla on tiiviitä keskuksia kuten Porvoo ja Loviisa, mutta lisäksi iso haja-asutusalue, jossa sijaitsee paljon

yrityksiä hajallaan”, Lappalainen miettii. Hän sanoo, että jatkossa asumisessa syntyvän sekajätteen kuljetusurakoitten tarjouskilpailun ehdot tullaan miettimään sellaisiksi, ettei nyt tapahtuneen kaltaista väärään kuormaan keräämistä voi enää tapahtua.

Onko vastaavaa tapahtunut muualla?

Jos jätteen kuljettaminen väärissä kuormissa on voinut jatkua Itä-Uudellamaalla näinkin pitkään ilman, että L&T on itse huomannut ja korjannut asiaa, herää kysymys, onko vastaavaa voinut tapahtua muuallakin Suomessa. Lappalaisen mukaan Itä-Uudenmaan tapaus ei ole ainutlaatuinen, mutta muualla näytöt eivät ehkä ole olleet riittävän kattavia.

L&T:n viestintäpäällikkö Mikko Saariaho sanoo, ettei hänen tietoonsa ole tullut vastaavanlaisia virheitä edes pienemmässä mittakaavassa muualta Suomesta. Hän korostaa, että Itä-Uudenmaan tapauksen seurauksena L&T:ssä on analysoitu tarkkaan virheeseen johtaneet tekijät, tarkistettu sisäisiä käytäntöjä ja tehostettu kuljettajien koulutusta.

IUJ:n Heikki Lappalainen pitää asiaa kuitenkin vakavana.

”L&T on ollut vahvan veturiyhtiön roolissa, se antaa lausuntoja eduskunnassa ja toimii ikään kuin jätehuollon näyteikkunana. Tämä rooli on saattanut hämärtää L&T:n käsitystä omasta asemastaan”, Lappalainen kritisoi.

ENCORE YMPÄRISTÖPALVELU VALTAKUNNALLINEN KUMPPANI

PALVELUALUEEMME:

Tietoturvapalvelu

Kuormalavat

Toimistokalusteet

Muovit

Toimistokeräys

Kokonaispalvelu

ENCORE
YMPÄRISTÖPALVELU OY

www.encoreoy.fi